

فرمان کوروش هخامنشی

احمد نوری [آریاچهر]

انتشارات آرتامیس

نوری، احمد، ۱۳۴۹

فرمان کوروش هخامنشی / احمد نوری [آریاچهر]

تهران: آرتامیس، ۱۳۸۹

۷۲ص: مصور، نقشه شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۹۶۴۸۸-۸-۰

فهرست نویسی بر اساس: فیبا کتابنامه: ۶۹-۷۰

موضوع: ۱- کوروش هخامنشی، شاه ایران، ۵۲۹ ق.م- سیاست

۲- حقوق بشر- ایران- تاریخ -- پیش از اسلام ۳- کتیبه‌های هخامنشی

۴- ایران- تاریخ- هخامنشیان، ۵۵۸-۳۳۰ ق.م

۱۳۸۸ ف ۴۹/۹۹ DSR ۹۵۵/۰۱۵

کتابخانه ملی: ۱۹۲۳۵۰۷

انتشارات آرتامیس

فرمان کوروش هخامنشی

پژوهش و نگارش: احمد نوری

ویراستار: فرانک دوانلو

حروف‌نگاری و صفحه‌آرایی: آرتامیس

شمارگان: ۵۰۰۰

چاپ نخست ۱۳۸۹

چاپ: اسبقی

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۹۶۴۸۸-۸-۰

تلفکس: ۰۲۲۸-۲۳۴۵۱۹۳

حق چاپ محفوظ است

فهرست

۷..... سخن ناشر

۹..... پیش گفتار

بخش یکم

۱۵..... ایران و جهان به دوره ی کوروش هخامنشی

بخش دوم

۳۱..... پادشاهی کوروش

۴۲..... اندرز کوروش

بخش سوم

۴۷..... متن فرمان کوروش هخامنشی

۵۳..... بخش نخست منشور کوروش

۵۸..... بخش دوم منشور کوروش

۶۵..... گزیده ی فرمان کوروش

۶۷..... کوروش در تورات

۶۹..... کتاب نامه

سخن ناشر

در آبان ماه سال جاری آگاه شدیم که قرار است استوانه فرمان کوروش هخامنشی جهت بازدید عموم به کشورمان آورده شود. در این راستا بسیاری از یاران ایران دوست بر آن شدند تا به پاس داشت ورود این لوح گرانمایه، هر کسی برابر توانایی و دانش خود کاری را به انجام رساند. بر این اساس اینجانب نیز به پیشنهاد پژوهشگر گرامی بانو فرانک دوانلو بر آن شدم تا کتابی در خصوص منشور کوروش به چاپ رسانم. پس از گفت و گو و نشست قرار بر این شد تا کتاب به دست پژوهشگر ایران شناسی، احمد نوری [آریاچهر] نوشته شود. با توجه به زمان کمی که در پیش رو بود نگارش کتاب به پایان رسید.

جای دارد که از تلاش و همیاری سرور گرانقدر احمد نوری که نگارش کتاب را در زمان کوتاه به انجام رساندند و بانو فرانک دوانلو که ویرایش کتاب را بر عهده داشتند، سپاس و قدردانی نمایم. به امید روزی که سران و مردمان ایران زمین همچون سده های دور به مانند نیاکانشان پاسدار و نگهدار حقوق بشر باشند.

پاینده ایران

ویدا دهقانیان

آذرماه ۱۳۸۸ خورشیدی

پیش گفتار

کوروش بزرگ با یکپارچه ساختن پارس و عیلام و ماد، بیش از بیست و پنج سده [۲۵۰۰ سال] پیش شاهنشاهی هخامنشی را پایه‌گذاری کرد. در طی این سده‌ها سرزمین پهناور ایران و همچنین تاریخ جهان دوران پرنشیب و فرازی را پشت سر گذاشته است. امروزه پس از گذشت دست‌کم ۲۳۰۰ سال از دوران شاهنشاهی هخامنشی هم‌چنان آثار این دوره در ایران و کشورهای دیگر آشکار و پابرجاست. گویی که آثار دوره‌ی هخامنشی، فرهنگ و تمدن کهن را زنده نگاه داشته و برای مردمان این دوران ملموس گذاشته است.

پس از کشته شدن داریوش سوم [۳۳۰ پ م] بسیاری از دوره‌های تاریخی همچون اسکندر و یونانیان، خلفای عرب و یا حتی در سده‌های کنونی بیگانگان و استعمارگران و دشمنان ادب و فرهنگ ایران کوشش بر آن داشته‌اند تا به گونه‌ای آثار فرهنگی، ادبی و میراث باستانی آن‌را نابود ساخته، به تاراج ببرند و به یا سود خود ثبت و ضبط نمایند؟! خوش‌بختانه گستردگی، پایداری و نژاده بودن فرهنگ ایران بر کم‌اندیشی و بدبینی آنان چیره گشت و اندک تاب و توان این تازه‌به‌دوران‌رسیده‌ها را به چالش و ناتوانی کشید! هر اندیشمندی با اندک پژوهش و جست‌وجو در دوره‌ی هخامنشی به آسانی درمی‌یابد که فرهنگ و ادب دوره‌ی هخامنشی جهان‌شمول و مردمی است و هرچه با مردمان جهان هم‌گام می‌شود و رشد می‌نماید نه تنها ناگستنی و نابود شدنی نیست بلکه همچو آفرینش

انسان و تمدن به جاودانگی می پیوندد. ما ایرانیان با داشتن چنین جهان بینی که از سوی نیاکان نیک اندیش به دستمان رسیده، بایستی سپاس گذار آفریدگار و آفرینش باشیم و بر خود، سرزمین اهورایی و گذشته‌ی پرافتخارمان بیاییم و بر بالتدگی آن کوشا باشیم.

سخن کوتاه آن که لوح آزادی و منشور حقوق بشر کوروش بزرگ پس از سده‌ها به مام میهن باز می گردد و در تیررس دیدگان ایرانیان و فرزندان کوروش هخامنشی قرار می گیرد، جای بسی شادمانی و بالتدگی است. این گفتار و نوشتار بر آن است تا درنگاهی کوتاه به فرمان کوروش هخامنشی [لوح کوروش] بپردازد تا آشنایی بیش تری با این نوشته‌ی سرنوشت ساز برای مردمان فراهم آید. در سده‌ی نوزدهم میلادی گروهی از دانشمندان و باستان شناسان انگلیسی در میان رودان [بین النهرین] در شهر کهن و باستانی بابل^۱ دست به کاوش های باستان شناسی زدند که در نتیجه این کاوش ها در سال ۱۸۷۹ میلادی برابر با ۱۲۵۸ هجری خورشیدی یک باستان شناس کلدانی [آشوری] به نام «هرمز رسام» که جزو هیأت باستان شناسان انگلیسی بود، لوح حقوق بشر کوروش بزرگ را کشف نمود. پس از کشف، منشور کوروش جهت شناسایی و خط خوانی به کشور انگلیس انتقال پیدا کرد و پرده از اسرار آن برداشته شد. پس از آن لوح کوروش بزرگ در موزه‌ی لندن نگهداری می شود.

با این که برخی از سطر نوشته های این لوح از میان رفته، اما مانده‌ی متن گویای فرمان کوروش هخامنشی می باشد. اهمیت و ارزش فرهنگی و تاریخی این نوشته آن قدر بالا و پر ارج بوده است که یک نسخه‌ی بدلی [نمونه] آن در ساختمان سازمان ملل بین تالار اصلی شورای امنیت و

پیش‌گفتار ۱۳

تالار امنیت به‌نمایش گذاشته شده است تا الگو و آموزشی باشد برای سران، بزرگان و مردمان همه‌ی سرزمین‌ها؟!

هرچند که تنها نام و نمایش آن در سازمان ملل به‌یدک کشیده می‌شود و پیام و آموزشی که روش هخامنشی بوده، جایی در برنامه‌های این بزرگان و نمایندگان مردمان جهان پیدا ننموده است! از آن‌جا که خواندن متن منشور حقوق بشر [فرمان کوروش هخامنشی] نیاز به شرح و گفتاری پیرامون آن را دارد در بخش‌های این کتاب کوشش می‌شود تا آگاهی‌هایی به خوانندگان داده شود تا بهتر و بیش‌تر با این لوح مقدس [گفتار پاک] کوروش آشنا شویم و ارتباط برقرار کنیم.

احمد نوری [آریاچهر]

آذرماه ۱۳۸۸ خورشیدی